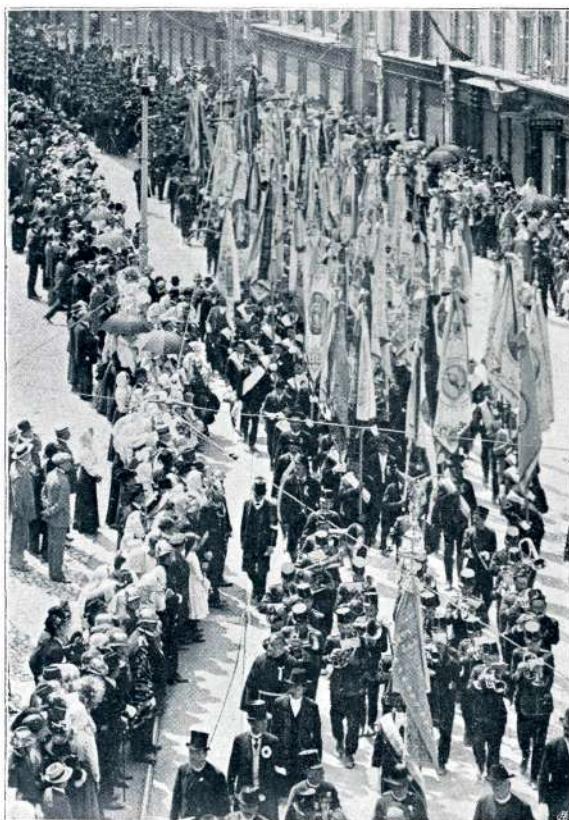

Tekalni korak, smrtni skok, boj, šport so bili več ali manj snov Pindarovim in Bachilidovim pesnitzam. In vojsko... od starih pohajajočih »catastorie« do modernih »rapsodov« s kitaro in lajno nihče drugega ni pel in ne poje. Stroji, delo, iz katerega naj nastane znanstvena literatura, ki o njej govori Marinetti, so sujet Verhaerenovim »forces tumultueuses« (uporne sile) moderne znanosti in moderne življenja.

SLOVENSKO-HRVAŠKI KATOLIŠKI SHOD:
ZASTAVE »SLOVENSKE KRŠČANSKO-SOCIALNE ZVEZE«.

Toda, ali so se futuristi res bavili z vsem tem? V knjigah, ki imajo naravnost strašne naslove: *L'incendiario* (Požigalec, Aldo Palazzeschi), *Il canto dei motori* (Petje motorjev, Luciano Fogore), *Distruzione* (Razdejanje, F. T. Marinetti), *Revolverate* (Streli revolverja), *Aeroplani* (Paolo Buzzi), *Ranocchie turchine* (Modrikaste žabe, Cavacchioli) se najdejo poezije, ki so naravnost nestrashno vsakdanje vsebine. Pogosto se reducira tudi toliko hvaljena futuristična modernost na precej starikavo, preležano robo, ki je našemljena v moderno gospodično.

Futuristi so nedosledni. Stavijo si programe in pravila, a se jih ne drže. Čitajte n. pr. »*Il canto*

futurista« (Futuristično petje, Libero Altomare). Papini in Marinetti učita, naj se zaničuje vsak spomin na naše mrtve, četudi so veliki, on pa poje kot nalašč:

Ma quando passavano le fanfare
tremavo tutto come a un vento di delirio
quasi che l'anime degli avi
sepolti in fondo al mio cuore
scuotessero le loro antiche crinature sonore
sovra le funerei ceneri ara d'orgoglio.¹

in Buzzi kliče »veličastne kripte Špartancev«, v napoletanskem ditirambu (Ditirambo napoletano) govoril Vergilijem, išče in vidi Leopardija:

O mio Vergilio, se dormi o se non dormi entro quel
sasso;

Certo l'animo tuo dà sole alla giornata,
stelle alla notte febbrosa di voluttà;
certo il tuo Nome dà sillabe al sibillino
eterno giro della melodia onde s'esprime il cuore
felice del gran popolo latino.²

In dalje:

Io ti cercai e ti vidi,
o Leopardi.³

Čemu vse vehementne Papinijeve in Marinettijeve pridige proti pasatizmu, proti spominu na naše mrtve, male in velike, bližnje in daljnje — ako se pa futurist tega ne drži. Bo rekel kdo: to je znak futurista, da ne uboga, se ne prilagodi nobeni stvari, je uporen proti vsemu, kar mu vsiljuje družba. Kdor pozna red in disciplino, ni futurist. Dobro. A čemu potem capljati za manifesti, čemu si staviti program?

Kdor je čital Baudelaireja in se tudi le površno seznanil z njim, ga bo našel zopet v Altomarejevi »Smrti« (La morte) in v zgoraj omenjenem Buzzijevem ditirambu. Citiram s prestavo:

La morte.

Beghina ossuta e feroce,
tutta untuosa di ceri e d'incensi,
ostenta mazzolini di papaveri;

¹ A ko je šla mimo godba,
sem se tresel ves kakor ob blaznem vetrju,
skoraj kot bi duše prednamcev,
pokopane na dnu mojega srca,
stresale svoje starodavne, zvočne lase
nad mrtvaškim pepelom, žganim v ponosu.

² O moj Vergil, če spiš ali ne v tej skali,
gotovo daje tvoja duša solnce dnevu,
zvezde noči, ki se trese v mrzlični nasladnosti,
gotovo tvoje Ime daje zloge sibilinskemu
večnemu teku melodije, s katero se izraža
srečno srce velikega latinskega rodu.

³ Iskal in videl sem te,
o Leopardi.